



Постановление за изменение и допълнение на Постановление № 295 на МС за определяне на групите пътници, ползващи право на безплатни и с намалени цени пътувания при превоз с железопътен транспорт, и за определяне размера на намалението

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 12.08.2022 г. - 12.09.2022 г. Неактивна

Номер на консултация: #6961-K

Област на политика: Архив - Транспорт

Тип консултация: ---

Вносител: Министерство на транспорта и съобщенията

Тип носител: Национално

Правото на безплатни и с намалени цени пътувания с железопътен транспорт е уредено в Закона за железопътния транспорт, Наредба № 43 от 11.09.2001 г. за железопътен превоз на пътници, багажи и колетни пратки, Постановление № 295 на Министерския съвет от 20.12.2001 г. за определяне на групите пътници, ползващи право на безплатни и с намалени цени пътувания при превоз с железопътен транспорт, и за определяне размера на намалението (Постановление № 295/20.12.2001 г.). В Закона за железопътния транспорт (глава трета, раздел IV) са регламентирани задълженията за извършване на обществени превозни услуги, като е посочено, че с акт на Министерския съвет се определят безплатните и намалени цени за пътувания на учащи се, възрастни граждани, многодетни майки, хора с увреждания, ветерани от войните или други лица. Съгласно чл. 11, ал. 3 от Наредба № 43 от 11.09.2001 г. за железопътен превоз на пътници, багажи и колетни пратки специалните условия за пътуване на групите пътници, имащи право на безплатно или с намалени цени пътуване в обществения транспорт, определени с акт на Министерския съвет, се уреждат в тарифата на превозвача при условията на сключен договор за обществени превозни услуги в областта на железопътния транспорт. Конкретните групи пътници, имащи право на безплатни и с намалени цени пътувания при превоз с железопътен транспорт, както и размерът на намалението са определени в Постановление № 295/20.12.2001 г.

Условията за пътуване с железопътен транспорт на територията на Република България са регламентирани също в Тарифата за превоз на пътници и ръчен багаж по железопътния транспорт във вътрешно съобщение на превозвача „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД, който въз основа на сключения договор за извършване на обществена превозна услуга с Министерството на транспорта и съобщенията има задължение да прилага пътнически тарифи в интерес на една или няколко социални категории лица, определени с Постановление № 295/20.01.2001 г.

През последните години се регистрират случаи, в които чужди граждани на държави членки на Европейския съюз, установили се в Република България и навършили пенсионна възраст, изразяват желание да се възползват от правото, което имат българските граждани за пътуване с намаление по железопътен транспорт, като непредоставянето на такова право се възприема като дискриминация.

В отношенията между Република България и останалите държави членки на Европейския съюз в областта на социалната сигурност, и в частност ползването на пенсионни права, се прилагат Регламент (ЕО) № 883/2004 г. на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност (ОВ, специално българско издание: глава 05, том 007, стр. 82 – 126) и Регламент (ЕО) № 987/2009 г. на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност (ОВ, L 284 от 2009 г.). В чл. 3, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 883/2004 г. е посочено, че регламентът не се прилага към социалното или медицинското подпомагане. Правото на социално подпомагане, каквото е и правото на безплатно/по намалени цени пътуване, се урежда от националното законодателство на всяка държава членка.

Към настоящия момент задължението за осигуряване на безплатни и по намалени цени превози на някои категории пътници в Република България се изпълнява от „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД. Средствата за компенсиране на намалените приходи се осигуряват в рамките на предвидените в държавния бюджет за „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД компенсации за безплатни и по намалени цени пътувания за съответната година. В съответствие с чл. 13, ал. 1, т. 1 от Постановление № 31 от 17 март 2022 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2022 г. за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за пътуване, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за пътувания с железопътния транспорт, от централния бюджет се предоставят до 13 000 хил. лв.

През посочените в таблицата 3 години са извършени превози на възрастни пътници с железопътен транспорт при условията на чл. 4 от Постановление № 295/20.12.2001 г., както следва:

Година

Превозени пътници, хил.

Реализирани пътничкилометри, млн.

Получени компенсации, хил. лв.

Средно превозно разстояние, км

Цена на билет за средно превозно разстояние, лв.

2019

2 814

209

4 987

74

1,77

2020

1 839

117

2 716

64

1,48

2021

1 834

120

2 747

65

1,50

Общо предвидените по Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г., по Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г., по Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г. и отчетени компенсации (многодетни майки, учащи, инвалиди, ветерани, пенсионери и др.) за периода 2019 – 2021 г. са както следва:

Година

Предвидени по ЗДБ (хил. лв.)

Отчетени (нето), хил. лв.

Отчетени (бруто), хил. лв.

2019
13 000
9 631
11 618
2020
13 000
5 241
6 267
2021
13 000
5 556
6 710

През последната година Министерството на транспорта и съобщенията проучи становищата на различни заинтересовани институции по отношение включване в категориите пътници, ползващи право на пътувания с намаление, и на граждани на Европейския съюз, навършили пенсионна възраст, а именно – Министерство на труда и социалната политика (МТСП), Министерство на финансите (МФ), Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ (ИАЖА), „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД. От приемането на постановлението през 2001 г. са настъпили редица нормативни промени, включително свързани с приемането на Република България в Европейския съюз и синхронизирането на законодателството ни с правото на ЕС, именно поради това е необходимо разширяването на категориите правоимащи лица.

Същевременно, беше направено проучване на европейската практика и беше установено, че право на безплатни/по намалени цени пътувания за възрастни чуждестранни граждани се предоставя в някои държави членки на Европейския съюз. В Чехия от подобни права биха могли да се възползват граждани над 65 години, срещу представяне на документ за самоличност, доказващ възрастта им. В Испания пътниците на възраст над 60 години използват т.нар. „златна карта“, която струва 6 евро и е с валидност 1 година. Картата предоставя отстъпка 40% от стойността на билета. В Румъния пенсиониранията лица ползват 50% намаление на железопътните пътувания съгласно разпоредбите на Закон № 147/2000, който предвижда пенсиониранията лица, в рамките на публичната обществена пенсионна система, както и пенсиониранията лица от други системи за социално осигуряване, да получат 6 пътувания годишно с 50% намаление на таксата, заложената за железопътните пътувания във влаковете втора класа. Във Франция гражданите (вкл. и чужденци), които са над 60 години, могат да закупят „Карта Възрастна“, която дава право на отстъпки от 25 до 50% при пътуване с влак. Картата струва 30 евро, а

за граждани над 75 години картата се издава безплатно и важи за една година.

Във връзка с гореизложеното и след преценка на обстоятелствата и аргументите на заинтересованите ведомства, предлагам в чл. 4 на Постановление № 295 от 20.12.2001 г. да се създаде нова ал. 2: „Право на 50 на сто намаление от определената цена за превоз на пътници при пътувания с железопътен транспорт имат и граждани на държава членка на Европейския съюз или друга държава – страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство, които са придобили право на пенсия в тях. Правото на намаление се ползва срещу представяне на документ за самоличност и документ за предоставена пенсия в превод на български език, извършен в съответствие с чл. 21а, ал. 1 от Правилника за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа (обн., ДВ, бр. 73 от 1958 г.)“. От така предложеното право на намаление очакваме да се възползват граждани, които са се установили трайно в България. По данни на Националния статистически институт към 31.12.2021 г. в страната са установени общо 140 003 чужди граждани, от които 4 411 души са граждани на Европейския съюз на възраст над 60 г. Тъй като броят на установените в страната граждани на Европейския съюз над 60 г. е малък, считаме, че предоставянето на възможност за пътувания с намалени цени на тези граждани няма да утежни допълнително държавния бюджет и ще се вмести в рамките на предвидените по закон компенсации.

След приемане на Постановлението на Министерския съвет ще бъдат направени изменения и в Тарифата за превоз на пътници и ръчен багаж по железопътния транспорт във вътрешно съобщение на превозача „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД, чрез които да се регламентира механизмът, по който чуждите граждани, живущи в Република България биха могли да се възползват от правото на намаление.

Съгласно чл. 76, ал. 3 от Тарифата граждани, навършили изискуемата възраст и получаващи пенсия, пътуват с 50% намаление във втори клас на пътническите и бързи влакове, срещу предоставяне на железопътна карта „Възрастен“. Железопътна карта „Възрастен“ се издава на граждани – жени над 61 години и 10 месеца за 2022 г. и мъже над 64 години и 5 месеца за 2022 г., получаващи пенсия до достигане на 65-годишна възраст и за жените, и за мъжете, срещу представяне на лична карта (паспорт) и разпореждане за получавана пенсия. Картата е пожизнена.

От същите права и при същите условия, след промяна в текста на чл. 4 от ПМС № 295 биха се ползвали и възрастни граждани на други държави членки на Европейския съюз, получаващи пенсия.

В тази връзка, за да бъдат снабдени с жп карта „Възрастен“ е необходимо да предоставят документ за предоставена пенсия и да представят документ за самоличност, удостоверяващ възрастта им. Представеният документ за отпускане на пенсия би следвало задължително да се придружава и с превод на български език, извършен в съответствие с чл. 21а, ал. 1 от Правилника за легализациите, заверките и преводите на документи и други книжа (обн., ДВ, бр. 73 от 1958 г.).

Предложеният проект на постановление няма да доведе до въздействие върху държавния бюджет и не са необходими допълнителни разходи, трансфери и други

плащания, като е приложена финансова обосновка в съответствие с чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 295 от 20.01.2001 г. е съгласуван в съответствие с изискванията на чл. 34, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, за което е изготвена таблица на постъпилите становища по проекта.

Към този доклад се прилага и частична предварителна оценка на въздействието на проекта на акт, съобразена със становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ в Администрацията на Министерския съвет.

Лице за контакт: Анита Ангелова, Началник отдел „Стратегическо развитие на видовете транспорт“ Дирекция "Национална транспортна политика", Министерство на транспорта и съобщенията, Тел.: 02/9409 596 E-mail: aangelova@mtitc.government.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на транспорта и съобщенията

Адрес: София, София , ул. Дякон Игнатий № 9

Електронна поща: mail@mtc.government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

[Постановление за изменение и допълнение на Постановление № 295 на МС за определяне на групите пътници, ползващи право на безплатни и с намалени цени](#)

[пътвания при превоз с железопътен транспорт, и за определяне размера на намалението - вер. 1.0 | 12.08.2022](#)

[Мотиви към Постановлението за изменение и допълнение на Постановление № 295 на МС за определяне на групите пътници, ползващи право на безплатни и с намалени цени пътувания при превоз с железопътен транспорт, и за определяне размера на намалението - вер. 1.0 | 12.08.2022](#)

[Частична предварителна оценка на въздействието към Постановлението за изменение и допълнение на Постановление № 295 на МС за определяне на групите пътници, ползващи право на безплатни и с намалени цени пътувания при превоз с железопътен транспорт, и за определяне размера на намалението - вер. 1.0 | 12.08.2022](#)

[Становище на МС към Постановлението за изменение и допълнение на Постановление № 295 на МС за определяне на групите пътници, ползващи право на безплатни и с намалени цени пътувания при превоз с железопътен транспорт, и за определяне размера на намалението - вер. 1.0 | 12.08.2022](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

История

Начало на обществената консултация - 12.08.2022

Приключване на консултацията - 12.09.2022

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.